

MODÜL 27

OLMAK

İçindekiler / Contents

	sayfa
Bölüm 1. gibi olmak	1
Bölüm 2. -(y)EcEk olmak	3
Bölüm 3. -miş kadar olmak	5
Bölüm 4. -miş olmak	6
Bölüm 5. -miş/-iyor olmalı/olabilir	9
Bölüm 6. -Ir/-Er/-r olmak	12

BÖLÜM 1: gibi olmak

ÖRNEK KONUŞMA

Ali : Biraz önce merdivenlerden çıkarken bayılacak **gibi oldum**.

Nermi: Herhalde tansiyonun düştü. Bir bardak ayran içmek ister misin?

Ali : Evet, iyi olur. Şimdi daha iyiyim, ama yarın doktora gideceğim.

ÖRNEK CÜMLELER:

- Önce kesin kararlı gibi görünüyordu, sonra fikrini değiştirir **gibi oldu**.
- Öğrenciler, konuyu anlamış **gibi olmuştu** ama daha sonra görüldüğünden daha karmaşık olduğunu fark ettiler.
- Bebek annesinin ayak sesini duyunca uyanacak **gibi oldu** ama sonra tekrar uykuya daldı.
- Kalorifer yandıktan sonra ev ısınıyor **gibi oldu** ama hala üşüyorum.

ALİŞTIRMALAR

- A. Aşağıdaki cümleleri "**gibi olmak**" kalıbını ve geniş zamanı kullanarak yeniden yazınız.
*Rewrite the following sentences using the form "**gibi olmak**" and the aorist.*

Örnekler:

Nefes boruma su kaçtı. Boğuluyorum sandım.

*Nefes boruma su kaçtı. Boğulur **gibi oldum**.*

1. Ayağım halıya takıldı. Düşüyorum sandım.
2. Bir ara rüyamda uçuyorum sandım.
3. Bir ara telefon çalıyor sandım.
4. Demin kapı çalındı sandım.
5. Bir an senin sesini duydum sandım.
6. Televizyonda bir arkadaşımı gördüm sandım.

- B. Aşağıdaki boşluklarda "**(yapar) gibi olmak**" kalıbını kullanınız.

Not: Aşağıda tüm cümlelerde geniş zamanı kullanmak mümkündür. Ancak durumuna göre şu kalıpları da kullanabilirsiniz: **-Iyor** **-(y)EcEK** **-mİş**

*Use "**(yapar) gibi olmak**" to fill in the blanks below. Note that, depending on the context, besides the aorist, you can use the following forms as well:*

-Iyor **-(y)EcEK** **-mİş**

Örnek:

A: Can politikaya mı heveslendi?

B: Bir ara heveslenir / heveslenmiş **gibi oldu** ama sonradan vazgeçti.

1. A: Arabanız mı bozuldu?

B: Bir ara _____ ama yolda tamir ettirince bir sorun çıkmadı.

2. A: Oğlunuz basketbola mı başlayacak?

B: Bir zamanlar _____ ama sonra bıraktı.

3. A: O evi almayı düşünüyor musunuz?
B: Bir zamanlar _____ ama sonra çok küçük olduğuna karar verdik.
4. A: Oralarda hava nasıl? Güneş açtı mı?
B: Bir ara güneş _____ ama şu anda yağmur var.
5. A: Cahit'le Nermin Bursa'ya taşınacaklar mı?
B: Bir aralar _____ ama galiba artık vazgeçtiler.
6. A: Bugünlerde savaş çıkacak söylentileri var.
B: _____ ama politikacılar diplomasi yoluyla halletmişler.

BÖLÜM 2: -(y)EcEk olmak

ÖRNEK KONUŞMA

- Akın: Müdüre yeni projeyi gösterdin mi?
Mehmet: Bu sabah gösterecek **oldum**. Sekreteri toplantıda olduğunu söyledi.
Akın: Öyleyse bir randevu alıp onunla bu gün öğleden sonra ya da yarın sabah görüşmeliyiz.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Ona durumu anlatacak **oldum**. Ama o konuyu değiştirdi.
2. Ayşe merdivenlerden düşecek **oldu**, arkasında ben vardım ve onu tuttum.
3. Yemek pişirecek **oldum**, ancak o kadar hastayım ki bir türlü yerimden kalkamadım.
4. Sinemaya gidecek **olursanız** bana haber verin.
5. Sevil yolculuğa çıkacak **olursa** bavulu hazır.

ALİŞTIRMALAR

- A.** Aşağıdaki cümleleri "**-(y)EcEk olmak**" kalıbıyla yeniden yazınız.
*Rewrite the following sentences using the form "**-(y)EcEk olmak.**"*

Örnek:

Ömer Suzan'ı evden almaya niyetlendi. Ancak Suzan partiye kendi arabasıyla gideceğini söyledi.
*Ömer Suzan'ı evden **alacak oldu.** Ancak Suzan partiye kendi arabasıyla gideceğini söyledi.*

1. Mehmet bugün operaya bilet almaya niyetlendi. Ancak bütün biletlerin satıldığını söylediler.
2. Ürgüp ve Göreme'ye gezi düzenlemeye niyetlendik. Kimse ilgilenmedi.
3. Bebek uyanmak üzereydi ama tekrar uykuya daldı.
4. Buz patencisi bir ara düşüyordu, ancak son anda toparlandı.
5. Hava çok bulutluydu. Bir ara yağmur yağacak sandım. Ama yağmadı.
6. Bu sabah erken kalkmayı düşünüyordum. Çalar saat çalmadı.

- B.** Aşağıdaki ipuçlarını kullanarak "**-(y)EcEk olmak**" kalıbıyla cümleler kurunuz.
*Form sentences with the following clues using the form "**-(y)EcEk olmak.**"*

Örnek:

Konsere gitmek / işlerini bitirememek
*Dün konsere **gidecek oldum,** ancak işlerimi bitiremedim.*

1. Murathan Mungan'ın son şiir kitabını almak / kitapçıda bulamamak
 2. Pasta pişirmek / pastayı yakmak
 3. Temmuz'da Türkiye'ye gitmek / uçakta boş yer bulamamak
 4. Çay pişirmek / evde çay bulamamak
 5. Arkadaşıma mektup yazmak / adresini bulamamak
- C.** Bir arkadaşınız sizin yaşadığınız ya da çok iyi bildiğiniz bir şehre gidiyor. Örnektekilere benzer cümleler kurarak arkadaşınıza önerilerde bulunun.
A friend of yours is visiting a city that you used to live in. Give your friend some advice by forming sentences similar to the example.

Örnek:

İstanbul'a uçakla **gidecek olursan**, havaalanından Taksim'e otobüs bulabilirsin.
 Topkapı Sarayı'nı ziyaret **edecek olursan**, bir rehber eşliğinde sarayı gezebilirsin.
 Balık **yiyecek olursan**, Kumkapı'da iyi balık lokantaları bulabilirsin.
 Boğaz'a **gidecek olursan**, hafta içi gitmeni tavsiye ederim.

BÖLÜM 3: -miş kadar olmak**ÖRNEK KONUŞMA**

Ahmet: Bu akşam Başkan'ın konuşmasını dinlemeye **gidecek** misin?

Mehmet: Hayır televizyonda **seyredeceğim**. Geçen sene de televizyonda izlemiştim. Canlı yayın olduğu için orada **bulunmuş kadar oluyorum**.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Michelangelo'nun resimlerine bakarken o dönemde **yaşamış kadar oluyorum**.
2. Bana Antalya tatilini o kadar canlı anlattın ki orada **bulunmuş kadar oldum**.

ALİŞTIRMALAR

- A.** Aşağıdaki boşlukları "**-miş kadar olmak**" kalıbıyla doldurunuz.
Fill in the blanks with the form "-miş kadar olmak."

Örnek: A: Seni biz o kadar çok davet ettik. Hiç gelmedin.
 B: Zaman olursa gelirim. Ama şimdiden **gelmiş kadar oldum**.

1. A: Anneciğim, bu anneler gününde sana hediye alamadım.
 B: Gelip elimi öptün ya, hediye _____.
2. A: Bugün epey yorgun görünüyorsun. Epey yürüdün galiba.
 B: Hayır, ama çok mağaza gezdim. On kilometre _____.

3. A: Hiç Paris'e gittin mi?
B: Hayır, ama arkadaşlarım o kadar çok anlattılar ki _____.
4. A: Hiç Orhan Pamuk'un romanlarını okudun mu?
B: Hayır, ama eleştirilerini çok okudum. Kitapları _____.
5. A: Sen hiç lahmacun yaptın mı?
B: Hayır, ama başkaları yaparken çok seyrettim. Onu göre göre ben de _____.
6. A: Sigara içiyor musun?
B: Hayır, ama çevremde herkes çok içiyor. Ben _____.

BÖLÜM 4: -miş olmak

ÖRNEK KONUŞMA

Canan : Bu akşam yemeğe gidelim. Hem de yeni açılan restoranı görmüş oluruz.

Nermin : Yeni bir restoran mı açıldı?

Canan : Evet, sahilde.

Nermin : Öyleyse hazırlanayım, çıkalım. Hem dinlenmiş ve biraz deniz havası almış oluruz.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Çıkıp dışarıda biraz hava al. Böylece dertlerini de biraz unutmuş olursun.
2. Fabrikanın bu kasabaya kurulmasıyla kasaba da epey kalkınmış oldu.
3. John Türkiye'de çok iyi bir iş buldu. Bu arada Türkçe de öğrenmiş olacak.
4. Ali askerliğini Diyarbakır'da yaptı. Böylelikle, ilk kez Türkiye'nin doğusunu görmüş oldu.
5. Nihayet bu ödevimi de bitirdim. Yoğun bir haftayı da böylece atlatmış oldum.

ALİŞTIRMALAR:

- A. Birisine öğüt verdiğinizizi ya da öneride bulunduğunuzu varsayın. Aşağıdaki cümleleri "**-miş olmak**" kalıbını kullanarak tamamlayın.

*Pretend that you are giving some advice to a friend. Complete the following sentences using the form "**-miş olmak** ."*

Örnek:

Hadi sinemaya gidelim. Biraz _____ (eğlenmek)
Hadi sinemaya gidelim. Biraz eğlenmiş oluruz.

1. Gel denize gidelim. Biraz _____ . (serinlemek)
2. Bu gece dans etmeye gidelim mi? Böylelikle _____ .
(hareket etmek)
3. Yarın partiye gitsek mi dersin? Hem de eski arkadaşlarla _____ .
(görüşmek)
4. Lokantaya gitmek ister misin? Bu gece _____ .
(yemek yapmaktan kurtulmak)
5. Çıkıp deniz kenarında yürüsene. Biraz _____ . (hava almak)
6. En iyisi ben bu akşam erken yatayım. Böylece yarına kadar _____ .
(dinlenmek)

- B. Aşağıdakileri ipuçlarıyla "**-(y)İnce ... -miş oldu**" kalıbını kullanarak cümleler kurunuz.
*Form sentences using the following clues and the form "**-(y)İnce ... -miş oldu**."*

Örnek:

Buzdolabı icat edildi. Teldolap tarihe karıştı.
Buzdolabı icat edilince teldolap tarihe karışmış oldu.

1. Tütün bulundu. İnsanlar bu zararlı madde ile tanıştılar.
2. Sinema makinası icat edildi. Eğlence endüstrisine filmler de katıldı.
3. Pastör penisilinin yararını farkettiler. Tıbbı büyük katkıda bulundu.
4. Kapitalizm gelişti. Aristokratlarla yeni zenginler arasındaki sınıf farkı yok oldu.

- C. Aşağıdakileri "**-(y)ErEk...yapmış oldu**" kalıbını kullanarak birleştiriniz.
*Connect the following using the form "**-(y)ErEk...yapmış oldu.**"*

Örnek:

1901 yılında İtalyan Marconi Atlantik ötesine ilk kez telsiz telgraf mesajını yolladı. Böylece iletişim alanında yeni bir çığır başlattı.

1901 yılında İtalyan Marconi Atlantik ötesine ilk telsiz telgraf mesajını yollayarak iletişim alanında yeni bir çığır başlatmış oldu.

1. 1903 yılında Daily Mirror gazetesi ilk fotoğrafı yayınlandı. Böylelikle basında yeni bir dönem açtı.
2. 1904 yılında FİFA kuruldu. Böylelikle uluslararası futbolda koordinasyon sağlandı.
3. 1908 yılında Ford ilk seri araba üretimine başladı. Böylelikle araba endüstrisine katkıda bulundu.
4. 1913 yılında Amerikalılar evlerinde buzdolabı kullanmaya başladılar. Böylelikle yemeklerin sıcaktan bozulmasını önlediler.
5. 1913 yılında ilk kez fermuar kullanıldı. Böylece giysilerde yeni bir aksesuar devri başlatıldı.
6. 1923 yılında Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'ni kurdu. Böylelikle Türkiye'de saltanat devrini sona erdirdi.

- Ç. Aşağıdaki felaketler nasıl önlendi? Bunları kim önledi? Aşağıdaki durumlarda "**-(y)ErEk ... -miş oldu**" kalıbını kullanarak cümleler kurunuz.

*How were the following disasters prevented? Who prevented them? Look at the situations described below and form sentences using the form "**-(y)ErEk ... önlemiş oldu.**"*

Örnek:

Caddede top oynayan çocuk aniden arabanın önüne fırladı.

Şoför / muhtemel bir kaza / anında frene basmak

Şoför anında frene basarak muhtemel bir kazayı önlemiş oldu.

1. Pahalılık hızla artmaya başlamıştı.
Hükümet / enflasyon / piyasadaki para miktarını sabit tutmak
2. Erzurum bir deprem bölgesidir.
Mühendisler / depremin yol açtığı zararlar / sağlam binalar yapmak

3. Geçen ay Anamur'da bir yangın çıktı.
İtfaiye / yangının büyümesi / çok fazla çaba harcamak
4. Afrika'da açlık başladı.
Diğer ülkeler / toplu ölümler / yardım göndermek

BÖLÜM 5: -miş/-iyor olmalı/olabilir

ÖRNEK KONUŞMA

Murat : Filmi beğendiniz mi?

Serdar : Çok güzeldi.

Deniz : Ben daha önce görmüş **olmalıyım** ki bazı sahneler hiç yabancı gelmedi. Bu film daha önce başka bir yerde gösterildi mi?

Serdar : Evet, Kavaklıdere'de oynamıştı. Orada da birlikte seyretmiştik. Hatırladın mı?

Deniz : Aa, evet. Şimdi hatırladım. Ama bir kez daha seyrettiğimiz iyi oldu.
Çok güzel bir film.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Ali şu anda evine varmış **olmalı**.
2. Sevim şu anda uyuyor **olmalı**.
3. Cahit hala arabada seyahat ediyor **olmalı**.
4. Can randevuya gelmedi. Benimle buluşacağını unutmuş **olabilir**.

ALİŞTIRMALAR

- A. Aşağıdaki ipuçlarını kullanarak "**-miş olabilir**" kalıplarıyla cümleler kurunuz.
Form sentences using the clues provided below and the form "-miş olabilir."

Örnek:

Ercan'ı burada göremiyorum. (gelmekten vazgeçmek)
Ercan'ı burada göremiyorum. Gelmekten vazgeçmiş olabilir.

1. Kalorifer yanmıyor. (Yakıt bitmek)
2. Dikkat et, kayığa su doldu. (delinmek)
3. Saatim hiç ilerlemiyor. (durmak)
4. Televizyon çalışmıyor. (bozulmak)
5. Bir yerden yanık kokusu geliyor. (Yemek yanmak)
6. Aysun okuldan dönmedi. (ders uzamak)

- B.** Lise arkadaşlarınızı hatırlayın. Şu anda neler yaptıklarını tahmin edin.
Remember your friends from high school? Try to guess what they are doing now.

Örnekler:

*Ali doktor **olmuş olabilir**.*
*Güzin kendi işini **kurmuş olabilir**.*

- C.** Aşağıdaki bilgilerle "**-Iyor olmak**" kalıbını kullanarak cümleler kurun.
*Form sentences with the following information. Use the form "**-Iyor olmak**."*

Örnek:

Erdal herhalde avukat olarak çalışıyordu.
*Erdal avukat olarak **çalışıyor olmalı**.*

1. Ayşe herhalde İzmir'de yaşıyordu.
2. Fatoş eski sevgiliyle görüşüyordu.
3. Nejat herhalde sinema eleştirileri yazıyordu.
5. Canan herhalde öğretmenlik yapıyordu.
6. Nermin yine her gün şarkı söylüyordu.
7. Zeynep yine televizyondaki eski Türk filmlerini seyrediyordu.

- Ç.** Aşağıdakilerle "**-miş olmalı**" kalıbını kullanarak cümleler kurun.
*Form sentences with the following. Use the form "**-miş olmalı**."*

Örnek:

Suzan evlenmek
*Suzan **evlenmiş olmalı**.*

1. Serhat eski işine dönmek
2. Ferhan tıp fakültesini bitirmek
3. Ayhan reklamcılık işine girmek
4. Murat araba almak
5. Mehmet yeni bir şirket kurmak
6. Ayşe'nin üçüncü çocuğu doğmak

D. Aşağıdaki kişiler hakkında çıkarımda bulunarak **"-Iyor olmalı/-miş olmalı/olabilir"** kalıplarıyla cümleler kurunuz.

Draw some conclusions about the people mentioned below and form sentences using the forms "-Iyor olmalı/-miş olmalı/olabilir."

Örnek:

Serap çocukları çok seviyordu.

*Anaokulunda öğretmenlik yapıyor **olabilir/olmalı**.*

1. Ali bankacılık işini çok seviyordu.
2. Zeynep annesiyle aynı evde oturmaktan hoşlanmıyordu.
3. Elif Adana'ya taşınmak istiyordu.
4. Ferah kuyumcu dükkanı açmak istiyordu.
5. Erkan'la Füsün evlenmeyi planlıyorlardı.
6. Ayşe yaptığı resimleri sergilemek istiyordu.

E. Siz de uzun zamandır görüşmediğiniz tanıdıklarınızla ilgili ya da uzun zamandır görmediğiniz bir yerle ilgili benzer cümleler kurunuz.

Form similar sentences about friends or relatives that you haven't seen for a while or about places that you haven't visited for quite some time.

Örnek:

*Ankara'daki metro yapımı çoktan **tamamlanmış olmalı**.*

BÖLÜM 6: -Ir/-Er/-r olmak**ÖRNEK KONUŞMA**

Meral : Son günlerde her gün havuza gider **oldun**.

Zülal : Evet, yüzmenin bana ne kadar iyi geldiğini yeni farkettim. Yarın sen de benimle havuza gel istersen.

Meral : Neden olmasın? Saat beşte havuzda buluşalım.

ÖRNEK CÜMLELER

1. Son günlerde her gün sigaranın zararlarından söz edilir **oldu**.
2. Artık her an bu konuyu düşünür **oldun**.
3. Artık alışveriş için Gima'ya gider **oldum**.
4. Son zamanlarda gürültüden uyuyamaz **olduk**.

ALİŞTIRMALAR

- A.** Aşağıdaki cümleleri "**-Ir olmak/-mEz olmak**" kalıplarını kullanarak yeniden yazınız.
*Rewrite the following sentences using the forms "**-Ir olmak/-mEz olmak**."*

Örnek:

Eskiden kimse paradan bahsetmezdi.

*Son günlerde / Artık / Son zamanlarda herkes paradan bahseder **oldu**.*

1. Eskiden balık yerdim.
2. Eskiden hiç televizyon seyretmezdim.
3. Sen eskiden partilere gitmezdin.
4. Eskiden köylerde herkes tarhana yapardı.
5. Eskiden çok verimli çalışırdım.
6. Arkadaşlarım eskiden sigara içerlerdi.
7. Eskiden gazete almazdım.
8. Eskiden sen üşümezdin.

B. Son günlerde Elif Nine iyice hastalandı. Neleri **yapamaz oldu**?

Grandma Elif has been quite ill lately. What are some of the things that she has not been able to do since then?

Örnek:

Bastonsuz yürümek

Elif Nine artık bastonsuz yürüyemez oldu.

1. kitap okumak
2. bizleri hatırlamak
3. yakınlarını görmek
4. evde yalnız kalmak
5. oturduğu yerden kalkmak
6. gürültüye tahammül etmek

C. Eskiden yapmadığınız ama şimdi yapar olduğunuz ya da eskiden yaptığınız ama artık yapmaz olduğunuz şeylerle ilgili cümleler kurunuz.

Form sentences about things that you used to do but are not doing anymore, or about things that you were not doing, but are doing now.

Örnekler:

Eskiden her gün uzun uzun yürürdüm.

Artık / Son günlerde / Son zamanlarda yürümez oldum.

Eskiden hiç meyva yemezdim.

Artık yer oldum.